

Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä

Ilmastokriisi ja luontokato ovat suurimpia uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Savonlinnan Agenda 21 -ohjelman, Ympäristönsuojeluohjelman, Savonlinnan kestävä kehityksen ohjelman tavoitteita ovat mm: pyritään hiilinegatiivisuuteen mahdollisimman nopeasti, puhdas vesi, vesistöt ja vesistön suojelu on kriittinen tekijä ja monimuotoisen luonnon säilyttäminen (7).

Yksi merkittävimmistä ilmastopäästöjen aiheuttajista on ruoantuotanto. Ilmastopäästöjen lisäksi ruoantuotannolla on vaikutuksia luontokatoon, eläinten hyvinvointiin sekä Itämeren ja muiden vesistöjen rehevöitymiseen. Kaikkia näitä vaikutuksia voidaan pienentää puolittamalla eläinperäisten tuotteiden osuus kaupungin julkisissa hankinnoissa. Ensimmäisenä kaupunkina Suomessa Tampere on selvittänyt kaupungin toimintojen luontojalanjäljen. Jyväskylän yliopiston tekemän tutkimuksen mukaan suurin luontojalanjälki syntyy elintarvikehankinnoista ja tästä luontojalanjäljestä yli 60 prosenttia syntyy eläinperäisistä tuotteista. Jalanjälkeä voi pienentää vaihtamalla liha- ja maitotuotteita kasvispohjaisiin tuotteisiin (1).

Kasvispohjaisempi ruokavalio on parempi niin ilmastolle (2), eläimille, luonnolle (3) kuin myös Itämerelle (4). Lisäksi kasvispainotteisempi ruokavalio edistää tutkitusti terveyttä. Helsingin yliopiston tuore tutkimus osoittaa, että suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisi kertaa enemmän punaista lihaa kuin olisi terveydelle ja maapallon kantokyvyille hyväksi kun vertailukohtaksi otetaan planetaarinen ruokavalio (5). Suomalaisista miehistä taas peräti neljä viidestä syö liikaa punaista lihaa suomalaisiin ravitsemussuositukseen verrattuna (6). Korvaamalla eläinperäisiä tuotteita kotimaisilla kasviproteiinituotteilla edistetään myös kestävää kotimaista maataloustuotantoa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki asettaa tavoitteeksi eläinperäisten tuotteiden kulutuksen/hankintojen puolituksen vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan. Näin edistetään kuntalaisten terveyttä ja ehkäistään luontokatoa, ilmastomuutosta sekä vesistöjen rehevöitymistä.

13.5.2024 Savonlinnassa

Ritva Käyhkö
Savonlinnan vihreiden valtuustoryhmä

Lähteet:

1. Tampereen hiili- ja luontojalanjäljet on laskettu: elintarvikehankinnoilla suurin luontojalanjälki 18.1.2024: <https://www.tampere.fi/ajankohtaista/2024/01/18/tampereen-hiili-ja-luontojalanjaljet-on-laskettu>
2. Saarinen, M., Kaljonen, M., Niemi, J., Antikainen, R., Hakala, K., Hartikainen, H., Heikkinen, J., Katri, J., Lehtonen, H., Mattila, T., Nisonen, S., Ketoja, E., Knuutila, M., Regina, K., Rikkonen, P., Jyri, S. & Varho, V. (2019) Ruokavalionmuutoksen vaikutukset ja muutosta tukevat politiikkayhdistelmät: Ruokaminimi-hankkeen loppuraportti. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:47. Valtioneuvoston kanslia, Helsinki.
3. Luonnonvarakeskus: Suomalaisessa ruokavaliossa tuontituotteiden ja lihan määrällä suurimmat vaikutukset globaaliin lajikatoon 11.9.2023 <https://www.luke.fi/fi/uutiset/suomalaisessa-ruokavaliossa-tuontituotteiden-ja-lihan-maaralla-suurimmat-vaikutukset-globaaliin-lajikatoon>
4. Suomen Ympäristökeskus: Uusi laskuri näyttää kulutuksen aiheuttaman ravinnekuormituksen Itämereen 3.2.2017
5. Helsingin Sanomat: Tutkimus: Suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisinkertaisesti liikaa punaista lihaa 20.10.2021
6. YLE 9.1.2019: Uusi tutkimus osoittaa: Suomalainen mies syö aivan liikaa punaista lihaa eikä naistenkaan ruokavaliossa ole hurraamista
7. Savonlinna Ympäristönsuojelun Toimenpideohjelmat: Ympäristönsuojeluohjelma, Agenda 21 -ohjelma, Kestävän kehityksen ohjelma <https://www.savonlinna.fi/asukas/asuminen-ja-ymparisto/ymparistonsuojelu/ymparistoohjelmat/>